

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 34/2014 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi huumausainelain ja rikoslain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 9 päivänä joulukuuta 2014 lähettänyt sosiaali- ja terveystieteiden valiokuntaan valmistelevalle sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmistelevalle käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle laeiksi huumausainelain ja rikoslain muuttamisesta (HE 327/2014 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- hallitusneuvos Ismo Tuominen, sosiaali- ja terveysministeriö

- poliisitarkastaja Antti Simanainen, sisäministeriö
- lainsäädäntösihteeri Leena Mäkipää, oikeusministeriö
- valtiosyöttäjä Leena Metsäpelto, Valtakunnansyyttäjänvirasto
- tulliyli-tarkastaja Juha Vilkkö, Tulli
- ylitarkastaja Katja Pihlainen, Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea.

Kirjallisen lausunnon on antanut Kemianteollisuus ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi huumausainelakia ja rikoslakia. Uusien huumaantumistarkoituksessa käytettävien aineiden valmistus, maahantuonti, varastointi, myynnissä pitäminen ja luovuttaminen voitaisiin kieltää siten, että aineet määritellään sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella kuluttajamarkkinoilta kielletyiksi psykoaktiivisiksi aineiksi.

Kielto ei koskisi aineen maahantuontia ja varastointia ilmoituksen tekemisen jälkeen tutkimustoiminnassa tai teollisessa elinkeino-

toiminnassa. Kielto ei myöskään koskisi sellaisia tilanteita, joissa ainetta on perustellusta syystä muussa aineessa tai valmisteessa ja väärinkäytön vaara on vähäinen.

Kuluttajamarkkinoilta kielletyn psykoaktiivisen aineen kiellon rikkomisesta voitaisiin rikoslain nojalla tuomita sakkoa tai enintään yksi vuosi vankeutta.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian niiden tultua hyväksytyiksi ja vahvistetuiksi.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksessä ehdotetaan huumaus-

ainelain nojalla kiellettäviksi sellaisia nykyisin lääkelain nojalla annetussa lääkeluettelossa kiel-

lettyjä päihdyttäviä ja terveydelle vaarallisia aineita, jotka eivät ole lääkkeitä. Muutos on tarpeen esityksen perusteluissa selostetun EU:n tuomioistuinkäytännön vuoksi. Valiokunta pitää lakiehdotusta tarkoituksenmukaisena myös siksi, että lääkelainsäädännön tarkoituksena on ensisijaisesti lääkkeiden turvallisuuden ja tarkoituksenmukaisen käytön edistäminen ja ylläpitäminen, eikä tässä tarkoitetuilla uusilla psykoaktiivisilla aineilla yleensä ole lääkinnällistä käyttötarkoitusta.

Valiokunta toteaa, että ministeriöille on delegoitu säädösvaltaa lähinnä silloin, kun kyse on selvästi teknisluonteisista ja toimeenpanovaltaan soveltuvista säännöksistä. Valiokunta ehdottaa, että huumausainelain 3 §:n 3 momentissa tarkoitettut tarkemmat säännökset siitä, mitä aineita on pidettävä kuluttajamarkkinoilta kiellettyinä psykoaktiivisina aineina, annetaan valtioneuvoston asetuksella, kuten nykyisin huumausaineita koskevat tarkemmat säännöksetkin.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella sosiaali- ja terveysvaliokunta ehdottaa,

että 2. lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana ja

Helsingissä 10 päivänä joulukuuta 2014

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Juha Rehula /kesk
vpj. Anneli Kiljunen /sd
jäsen. Outi Alanko-Kahiluoto /vihr
Ari Jalonen /ps
Merja Kuusisto /sd
Sanna Lauslahti /kok
Lasse Männistö /kok

että 1. lakiehdotus hyväksytään muutoin hallituksen esityksen mukaisena paitsi 3 §:n 3 momentti muutettuna seuraavasti:

Valiokunnan muutosehdotus

3 §

(1 ja 2 mom. kuten HE)

Tässä laissa tarkoitetaan *kuluttajamarkkinoilta kielletyllä psykoaktiivisella aineella* sellaisia huumausainelajia, jotka voivat olla terveydelle vaarallisia ja joista on tehty ilmoitus valvontaan ottamista varten 1 momentin 5 kohdan c alakohdassa mainitun neuvoston päätöksen mukaisesti tai jotka ovat tällaisen aineen paikkaisomeereja ja jotka eivät ole lääkeaineita eivätkä huumausaineita. *Valtioneuvoston* asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä siitä, mitä aineita on pidettävä kuluttajamarkkinoilta kiellettyinä psykoaktiivisina aineina.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Harri Sintonen.